

ПОЖИДАЄВ М. Ю.,

orcid.org/0000-0002-5680-4580

старший викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки

(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ)

УДК 342.9:796

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.37>

ДЕРЖАВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Дослідження присвячене аналізу сучасного стану забезпечення фізичної культури і спорту в Україні як важливого напрямку державної безпеки та правової стабільності. У роботі розкривається значення спорту не лише як фізичного чи культурного явища, а як соціального інституту, що впливає на формування цінностей, моральних орієнтирів та міжнародного іміджу держави. Наголошується, що злочинність у спорті – це не лише порушення етичних норм, а й загроза для довіри суспільства, справедливості змагань і прав людини.

У дослідженні проаналізовано ключові елементи ідеологічного підґрунтя державної політики у сфері спорту, серед яких принципи чесності, рівності, верховенства права та поваги до особистої гідності спортсмена. Розглянуто ідею «чесної гри» як центральний моральний орієнтир, що визначає сутність протидії таким явищам, як допінг, корупція, маніпулювання результатами, незаконні ставки й підкуп. Ідеологічна складова виступає основою формування суспільної нетерпимості до правопорушень у спорті та сприяє утвердженню етичних стандартів поведінки серед учасників спортивного процесу.

Особлива увага приділяється законодавчому регулюванню. У роботі досліджено положення Законів України «Про антидопінгову діяльність у спорті», «Про запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень», а також норми Кримінального кодексу України, зокрема статтю 369-3, що передбачає відповідальність за маніпуляції результатами. Проаналізовано діяльність Національного антидопінгового центру, дисциплінарних та апеляційних комісій, Міністерства молоді та спорту й правоохоронних органів, які формують інституційний каркас політики протидії злочинності у спорті.

У роботі визначено основні проблеми реалізації політики на практиці – від недостатнього фінансування антикорупційних структур і слабкої координації між установами до низької правової свідомості спортсменів. Окреслено напрями вдосконалення законодавчої бази, зокрема потребу у деталізації понять, розширенні переліку відповідальності, запровадженні ефективного моніторингу та підвищенні прозорості діяльності контролюючих органів.

У результаті зроблено висновок, що ефективна протидія злочинності у спорті можлива лише за умов поєднання правових, організаційних і морально-етичних засад. Політика держави має бути спрямована не тільки на покарання порушників, а й на формування нової спортивної культури, заснованої на справедливості, повазі, чесності та дотриманні законності. Такий підхід забезпечує не лише чистоту спортивних змагань, а й сприяє зміцненню авторитету України на міжнародній арені як держави, що підтримує принципи чесного спорту та верховенства права.

Ключові слова: спорт, злочинність, допінг, антикорупційна політика, законодавство, чесна гра.

Pozhydaiev M. Yu. State support for physical culture and sports in today's conditions

The study is devoted to the analysis of the policy and ideology of combating crime in the field of sports in Ukraine as an important direction of state security and legal stability. The paper reveals the significance of sports not only as a physical or cultural phenomenon but also as a social institution that influences the formation of values, moral orientations, and the international image of the state. It is emphasized that crime in sports is not only a violation of ethical norms but also a threat to public trust, the fairness of competitions, and human rights.

The research analyzes the key elements of the ideological foundation of state policy in the field of sports, including the principles of honesty, equality, the rule of law, and respect for the personal dignity of athletes. The idea of fair play is considered a central moral guideline that defines the essence of counteracting such phenomena as doping, corruption, match-fixing, illegal betting, and bribery. The ideological component serves as the basis for forming public intolerance toward offenses in sports and contributes to the establishment of ethical standards of behavior among participants in the sports process.

Special attention is given to legislative regulation. The paper examines the provisions of the Laws of Ukraine “On Anti-Doping Activities in Sports”, “On Preventing the Influence of Corruption Offenses on the Results of Official Sports Competitions”, as well as the norms of the Criminal Code of Ukraine, in particular Article 369-3, which establishes liability for manipulating competition results. The activities of the National Anti-Doping Center, disciplinary and appellate commissions, the Ministry of Youth and Sports, and law enforcement agencies are analyzed as key institutional components of the national policy to combat crime in sports.

The study identifies the main challenges in the practical implementation of this policy – from insufficient funding of anti-corruption bodies and weak interagency coordination to the low legal awareness of athletes. Directions for improving the legislative framework are outlined, including the need to clarify definitions, expand the scope of liability, introduce effective monitoring mechanisms, and enhance the transparency of supervisory authorities.

In conclusion, it is noted that effective counteraction to crime in sports is possible only through the combination of legal, organizational, and moral-ethical principles. State policy should focus not only on punishing offenders but also on shaping a new sports culture based on justice, respect, honesty, and adherence to the law. Such an approach ensures not only the integrity of sports competitions but also strengthens Ukraine's authority on the international stage as a state that upholds the principles of fair play and the rule of law.

Key words: sport, crime, doping, anti-corruption policy, legislation, fair play.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку спорту в Україні зростає кількість правопорушень, пов'язаних із корупцією, допінгом, договірними матчами та незаконними ставками. Такі явища підривають довіру до спортивних змагань, дискредитують спортсменів і негативно впливають на міжнародний імідж держави. Незважаючи на існування законодавчих механізмів, ефективність їх реалізації залишається недостатньою через низький рівень правової культури учасників спортивного процесу, недосконалість контролюючих органів та слабку координацію між ними.

Мета – дослідження сучасного стану забезпечення фізичної культури і спорту в Україні.

Виклад основного матеріалу. Сфера спорту є одним із найважливіших соціальних інститутів сучасного суспільства, адже вона поєднує не лише фізичний розвиток особистості, а й формує моральні якості, виховує волю, дисципліну та повагу до суперників. Проте, поряд із позитивним впливом, спорт стає і потенційним середовищем для виникнення правопорушень, зокрема таких як корупційні дії, підкуп суддів чи спортсменів, договірні матчі, зловживання службовим становищем, застосування допінгу, а також інші прояви шахрайства. Такі явища руйнують довіру до спорту як до системи чесного суперництва, дискредитують державу на міжнародній арені та підривають моральні засади суспільства. Саме тому державна політика у сфері протидії злочинності в спорті повинна бути побудована на основі цілісного правового механізму, який охоплює превентивні, контрольні та каральні заходи, і водночас відповідати європейським і світовим стандартам законності та справедливості [4, с. 23].

Ідеологічний аспект протидії злочинності у спорті базується на утвердженні принципів чесності, відкритості, правової рівності та верховенства права. Центральною ідеєю виступає «чиста гра», що означає не лише дотримання спортивних правил, а й відмову від будь-яких форм обману, фальсифікації результатів чи застосування заборонених засобів. У межах цієї ідеології спорт розглядається як простір морального виховання, де перемога не може бути важливішою за дотримання етичних норм. Вона формує у суспільства переконання, що справжня спортивна майстерність неможлива без чесності, самоповаги та відповідальності перед глядачами, суперниками і державою. Такий підхід дозволяє не лише зменшити рівень злочинності у сфері спорту, а й зміцнити духовні та моральні основи нації.

Правові засади державної політики у сфері боротьби зі злочинністю в спорті визначаються низкою нормативно-правових актів. Основоположним документом є Закон України «Про антидопінгову діяльність у спорті», який встановлює систему запобігання використанню заборонених речовин і методів, а також визначає діяльність Національного антидопінгового центру, що здійснює контроль за дотриманням правил «чистого спорту». Закон регламентує процедури проведення допінг-контролю, порядок дисциплінарних розслідувань і механізм апеляції рішень у випадках порушення антидопінгових норм. Важливо, що цей нормативний акт розроблений із урахуванням міжнародних вимог, визначених Всесвітнім антидопінговим кодексом та Антидопінговою конвенцією ЮНЕСКО, що забезпечує гармонізацію української системи контролю з міжнародною практикою [6].

Не менш важливим є Закон України «Про запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень», який спрямований на попередження маніпуляцій результатами спортивних подій. Цей закон установлює кримінальну та адміністративну відповідальність за спроби підкупу суддів, тренерів чи спортсменів, за участь у договірних матчах або за інші дії, що мають на меті спотворити спортивні результати. Наявність такого законодавства є свідченням того, що Україна визнає суспільну небезпеку подібних правопорушень та прагне створити правову основу для захисту чесності спортивних змагань, прозорості діяльності спортивних організацій і довіри громадян до спортивної системи загалом [1, с. 155].

Окреме місце в державній політиці займає антидопінгова стратегія, що реалізується через Національний антидопінговий центр та відповідні підрозділи спортивних федерацій. Її головна мета полягає не лише у виявленні та покаранні порушників, а насамперед у запобіганні застосуванню допінгу шляхом підвищення рівня правової культури, проведення інформаційних кампаній і освітніх заходів серед спортсменів, тренерів та медичного персоналу. Превентивна робота розглядається як найефективніший інструмент забезпечення «чистого спорту», адже дозволяє знизити рівень порушень без необхідності постійного карального контролю. Такі дії сприяють формуванню у спортсменів усвідомлення, що чесна перемога має більшу цінність, ніж короточасна слава, здобута за допомогою заборонених засобів [4, с. 23].

Антидопінгова політика, закріплена в законодавстві, відображає також ідеологічну складову державної стратегії: відмова від допінгу визнається не лише правовим обов'язком, а й моральною нормою поведінки кожного спортсмена. Використання заборонених речовин сприймається як форма обману, що суперечить цінностям спорту й принципам людської гідності. Тому політика держави спрямована на створення умов, за яких чесна конкуренція, професійна підготовка та природні здібності виступають єдиним джерелом спортивних досягнень. Такий підхід поєднує правові, етичні та освітні засоби, що у своїй сукупності забезпечують реальну ефективність боротьби зі злочинністю у спортивній сфері та зміцнюють її моральний фундамент.

Протидія злочинності у спорті це не лише правовий чи дисциплінарний процес, а складова цілісної ідеологічної політики держави. Вона поєднує норми законодавства, морально-етичні стандарти та міжнародні принципи доброчесності. Держава, приймаючи відповідні закони, не просто карає за правопорушення, а формує нову спортивну культуру, у якій цінується не результат будь-якою ціною, а гідна боротьба, професійність і відданість ідеалам справедливості. Саме таке поєднання правових і ціннісних засад є гарантією того, що український спорт розвиватиметься у руслі світових стандартів, залишаючись прикладом чесності, законності та моральної сили [7, с. 63].

Правова відповідальність за маніпулювання результатами спортивних змагань є одним із ключових напрямів державної політики протидії злочинності у сфері спорту. Вона покликана забезпечити чесність, прозорість і справедливість змагань, а також зберегти довіру суспільства до спортивних інституцій. Законодавство України передбачає чіткі санкції за будь-які дії, спрямовані на спотворення результатів спортивних подій. Згідно зі статтею 369-3 Кримінального кодексу України, кримінальна відповідальність настає за підкуп, змову, примус або інші способи незаконного впливу на перебіг чи результати офіційних спортивних змагань. Такі дії кваліфікуються як корупційні правопорушення, що становлять значну загрозу для чесного суперництва, підривають авторитет спортивних організацій і завдають шкоди репутації країни на міжнародному рівні. Наявність цієї норми у кримінальному законодавстві демонструє серйозність намірів держави захистити спорт від будь-яких форм маніпуляції та фальсифікації [5, с. 22].

У контексті оновлення законодавства останніми роками посилюються санкції за вчинення таких правопорушень. Введення чітких критеріїв відповідальності, збільшення розмірів штрафів, а також визначення конкретних обставин, за яких дії визнаються кримінально караними, дозволяє ефективніше притягати винних до відповідальності. Це створює правову основу для прозорості спортивних процесів і зменшує ризики корупційних зловживань. Додатково державні органи, зокрема Міністерство молоді та спорту України та платформа Fair Sport, здійснюють моніторинг можливих порушень, ведуть аналітику і сприяють впровадженню міжнародних стандартів доброчесності у спортивному середовищі.

Особливу увагу держава приділяє захисту прав неповнолітніх спортсменів, які є найбільш вразливою категорією у спортивному середовищі. Законодавство України передбачає кримінальну відповідальність за спонукання або примушування неповнолітніх до застосування заборонених фармакологічних засобів, методів або участі у маніпулятивних схемах. Такі дії розглядаються не лише як порушення спортивної етики, а й як посягання на фізичне та моральне здоров'я дитини. Законодавець чітко визначає, що навіть добровільна згода неповнолітнього на використання допінгу чи участь у шахрайських схемах не звільняє дорослих осіб від відповідальності. Цей підхід відображає ідеологічну позицію держави, згідно з якою спорт має виховувати молодь у дусі чесності, здорового суперництва та дотримання моральних принципів. Захист юних спортсменів розглядається як стратегічне завдання, оскільки саме вони формують майбутнє національного спорту [2, с. 67].

Ефективна державна політика у сфері боротьби зі злочинністю в спорті передбачає три взаємопов'язані напрями: профілактику, контроль і покарання. Превентивні заходи полягають у формуванні правової свідомості спортсменів і тренерів, проведенні роз'яснювальних кампаній щодо етичних стандартів та наслідків порушень. Контрольна функція реалізується

через систему допінг-тестів, аудит спортивних організацій, моніторинг фінансових потоків і перевірку достовірності результатів [9, с. 8].

Нарешті, покарання застосовується до осіб, які вчинили протиправні дії від адміністративних штрафів до кримінальної відповідальності та довічної дискваліфікації. Важливим інструментом є Закон України «Про антидопінгову діяльність у спорті», який визначає порядок функціонування Національного антидопінгового центру, а також Закон «Про запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень», що регламентує відповідальність за маніпулювання результатами змагань. У поєднанні ці два акти створюють цілісну правову систему протидії злочинності у спортивному секторі.

Важливою складовою української політики у цій сфері є її гармонізація з міжнародними правовими стандартами. Україна є стороною Антидопінгової конвенції Ради Європи, яка передбачає співпрацю держав у сфері боротьби із застосуванням допінгу. Крім того, наша держава ратифікувала Всесвітній антидопінговий кодекс (World Anti-Doping Code), який визначає загальні принципи та процедури контролю за дотриманням правил «чистого спорту». Відповідно до цих документів, Україна зобов'язана забезпечувати прозорість національної антидопінгової системи, створювати ефективні механізми контролю та сприяти міжнародному обміну інформацією між спортивними федераціями [8, с. 133].

Також важливе значення мають міжнародні угоди, зокрема Женевські та Лозаннські домовленості, які регламентують співробітництво у сфері запобігання маніпуляціям результатами. Це дозволяє українським спортсменам брати участь у міжнародних змаганнях на рівних правах, не піддаючись ризику дискваліфікації через недотримання світових вимог.

Правова та ідеологічна система протидії злочинності у спорті в Україні базується на поєднанні національних законів і міжнародних норм, що гарантують чесність, безпеку й справедливість спортивних процесів. Вона покликана не лише карати порушників, а й формувати культуру відповідальності, де кожен учасник спортивного руху усвідомлює цінність чесної боротьби. Українське законодавство поступово наближається до європейських стандартів, що сприяє підвищенню авторитету держави у світовій спортивній спільноті. У результаті спорт розглядається не як сфера ризику злочинності, а як простір морального вдосконалення, чесного суперництва й дотримання закону, що відповідає гуманістичним ідеалам сучасного суспільства [3].

Сучасна система протидії злочинності у сфері спорту в Україні ґрунтується на чітко вибудованій інституційній структурі, у межах якої діють спеціалізовані державні органи та комісії. Центральним елементом цього механізму виступає Національний антидопінговий центр, який виконує функції з реалізації державної політики у сфері запобігання застосуванню допінгу та контролю за дотриманням міжнародних антидопінгових стандартів. У його компетенції організація перевірок, розроблення профілактичних програм, співпраця з міжнародними інституціями та забезпечення прозорості процедур. Поряд із цим діють дисциплінарні та апеляційні антидопінгові комісії, які розглядають спори, пов'язані з порушенням правил, а також Наглядова рада, що здійснює контроль за дотриманням принципів чесності та об'єктивності. Усі ці інститути функціонують у тісній взаємодії з Міністерством молоді та спорту, правоохоронними органами, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів, що забезпечує комплексний підхід до управління системою спортивної безпеки [4, с. 24].

Водночас, попри існуючу розгалужену систему контролю, українське законодавство у сфері протидії злочинності у спорті має певні недоліки, які знижують ефективність його застосування. Зокрема, у низці нормативних актів спостерігається нечіткість формулювань, відсутність повного визначення окремих термінів, таких як «заборонені методи» чи «зловживання спортивними ресурсами». Недостатньо врегульованими залишаються питання притягнення до відповідальності спортсменів, які самостійно вживають допінг без стороннього впливу, а також визначення рівня відповідальності тренерів і медичних фахівців, причетних до таких дій. Ці прогалини у законодавстві часто створюють труднощі при кваліфікації правопорушень та унеможливають ефективне застосування санкцій [7, с. 64].

Окрім правових прогалин, важливим викликом залишається ресурсне забезпечення антикорупційних і антидопінгових структур. Контрольні механізми, які формально існують, часто не мають належного фінансування, що обмежує їх можливості у проведенні регулярних перевірок, оновленні лабораторного обладнання та здійсненні міжнародного обміну даними. Водночас проблема прозорості й відкритості залишається актуальною – публічний доступ до результатів перевірок, розслідувань і дисциплінарних справ часто є обмеженим, що створює підґрунтя для недовіри до системи та підозр у її упередженості.

Варто зазначити, що останні законодавчі зміни демонструють тенденцію до активізації політики держави у сфері запобігання злочинності у спорті. Зокрема, Верховна Рада ухвалила низку законопроектів, якими підвищено розмір штрафів за маніпулювання результатами офіційних змагань, а також розширено підстави для кримінального переслідування осіб, причетних до корупційних схем у спортивному середовищі [2, с. 68].

Особливу увагу законодавець приділяє питанням захисту неповнолітніх спортсменів, розглядаючи зміни до Кримінального кодексу щодо криміналізації спонукання дітей до застосування допінгу чи інших шкідливих практик. Ці заходи свідчать про перехід держави до більш жорсткої моделі контролю, орієнтованої на превенцію та невідворотність покарання.

Попри посилення правової бази, на практиці реалізація політики протидії злочинності у спорті залишається складним процесом. Недостатня координація між державними структурами, спортивними федераціями та правоохоронними органами призводить до дублювання функцій і затримок у реагуванні на порушення. Географічна нерівність у доступі до перевірок створює дисбаланс між регіонами, а низький рівень правової культури серед спортсменів і тренерів ускладнює ефективну профілактику. Часто порушення приховуються всередині команд через страх репресій або з метою збереження репутації, що формує «мовчазну змову» в спортивному середовищі [5, с. 28].

Для підвищення результативності державної політики у сфері протидії злочинності у спорті необхідно не лише вдосконалювати законодавство, а й забезпечити ефективний механізм його практичного застосування. Першочерговим завданням є створення умов для стабільного фінансування антидопінгових програм, забезпечення прозорості діяльності контрольних органів і впровадження системи регулярного моніторингу ефективності правозастосування. Важливу роль відіграє просвітницька робота серед спортсменів і тренерів, спрямована на формування усвідомлення моральної та юридичної відповідальності за участь у будь-яких формах маніпуляцій або вживання заборонених речовин. Лише поєднання правових, інституційних і виховних заходів дозволить забезпечити реальне втілення принципів «чесної гри» та відновити довіру суспільства до спорту як до еталону справедливості, сили й честі [8, с. 134].

Отже, протидія злочинності у сфері спорту в Україні становить складну, багаторівневу систему, спрямовану на забезпечення чесності, прозорості та справедливості у спортивному середовищі. Вона ґрунтується на принципах верховенства права, поваги до прав людини, рівних можливостей і недопущення будь-яких форм корупції чи маніпуляцій результатами. Держава створила нормативно-правову базу, яка передбачає кримінальну, адміністративну й дисциплінарну відповідальність за порушення у спорті, а також функціонування спеціалізованих інституцій, таких як Національний антидопінговий центр та дисциплінарні комісії. Ці органи реалізують державну політику через контроль, профілактику, освітні програми й міжнародне співробітництво, забезпечуючи дотримання стандартів чесної гри.

Разом із тим, ефективність реалізації цієї політики значною мірою залежить від подальшого вдосконалення законодавства, посилення координації між державними структурами та спортивними організаціями, а також підвищення правової культури спортсменів. Ідеологічна складова формування в суспільстві нульової толерантності до корупції, шахрайства й допінгу є не менш важливою за правові механізми. Саме поєднання правових норм, моральних орієнтирів і системної роботи держави створює фундамент для формування

чистого, етичного та безпечного спортивного середовища, яке слугує прикладом для розвитку громадянського суспільства й підтримує міжнародний імідж України як правової й цивілізованої держави.

Список використаних джерел:

1. Анісімов Д.О. Кримінальна відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань : дис. ... док. філос. : 081 / Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, Дніпро, 2022. 230 с.
2. Дзюба А.О., Житний О.О. Корупція у сфері спорту (деякі кримінально-правові аспекти). Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупції : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 31 березня 2017 р. Харків, 2017. С. 67–68.
3. Інформація щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження діяльності з організації та про-ведення азартних ігор: букмекерська діяльність. Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей. URL: <https://gc.gov.ua/ua/Litsenziini-reiestry.html>.
4. Леонов Я.В. Стратегічний розвиток спортивної індустрії. Review of transport economics and management. 2020. Вип. 4 (20). С. 21–26.
5. Максименко Д. С. Кримінальні практики деформації спорту : кваліфікаційна робота бакалавра спеціальності 054 «Соціологія» / наук. керівник В. О. Скворець. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 49 с.
6. Мінфін роз'яснив механізм роботи нового фінансового моніторингу. LegalHub. online, 2020. URL: <https://legalhub.online/bankivskyj-i-finsovyj-sektor/minfin-roz-yasnyv-mehanizm-roboty-novogo-finsovogo-monitoryngu>
7. Самсонов О. В. Спеціально-кримінологічні заходи протидії злочинності у сфері професійного спорту. *Актуальні дослідження правової та історичної науки (Випуск 53): матеріали* 2023р. С. 62–66.
8. Сокурєнко В.В. Кримінологічна характеристика та протидія злочинності у сфері фізичної культури і спорту : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2019. 235 с.
9. Сокурєнко В.В. Кримінологічна характеристика та протидія злочинності у сфері фізичної культури і спорту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2019. 22 с.
10. Анісімов Д.О. Предмет протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2023. № 8. С. 1–4. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-8-01-12>
11. Анісімов Д.О. Генеза кримінально-правових норм про кримінальну відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2023. № 7. С. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-7-01-05>
12. Анісімов Д.О. Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань: компаративний аналіз кримінального законодавства України, Ізраїлю, республіки Сан-Марино та штату Техас. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*, 2023. (9). С. 1–5. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-9-01-02>
13. Анісімов, Д. О. (2023). Компаративістське дослідження досвіду окремих зарубіжних країн щодо кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*, 5 (1), С. 122–126. <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-1-5-23>
14. Анісімов Д.О. Сучасні тенденції злочинності у сфері спорту в умовах воєнного стану. *Право і суспільство*. 2024. С. 399–404. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.3.60>
15. Анісімов Д.О. Державна політика у сфері забезпечення фізичної культури і спорту: сучасний вимір. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні*

аспекти : Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (ДДУВС, 21.03.2025). Частина II. С. 605–606.

16. Dmytro O. Anisimov, Volodymyr V. Shablistiy Doping as a global problem of the 21st century on account of its illegal influence on the results of official sports competitions. *Wiadomości lekarskie*. Volume lxxiv, issue 11 part 2, November 2021. P. 3092–3097.

Дата першого надходження рукопису до видання: 04.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025

